

Föreläsning 14

Interface, Parametrisk polymorfism,
undantagshantering

Tobias Wrigstad

tobias.wrigstad@it.uu.se

Interface

Arv och subtypspolymorfism

- Subtypspolymorfism i Java

Om B ärver A kan ett B-objekt användas varhelst ett A-objekt förväntas

Hittills: B subtyp A \implies B subklass A

Shape x = **new** Square(); // OK om Square ärver av Shape

- Javas statiska typning och avsaknad av multipelt implementationsarv begränsar kraftfullheten hos subtypspolymorfism

Om jag har en B som ärver av A och jag vill kunna göra:

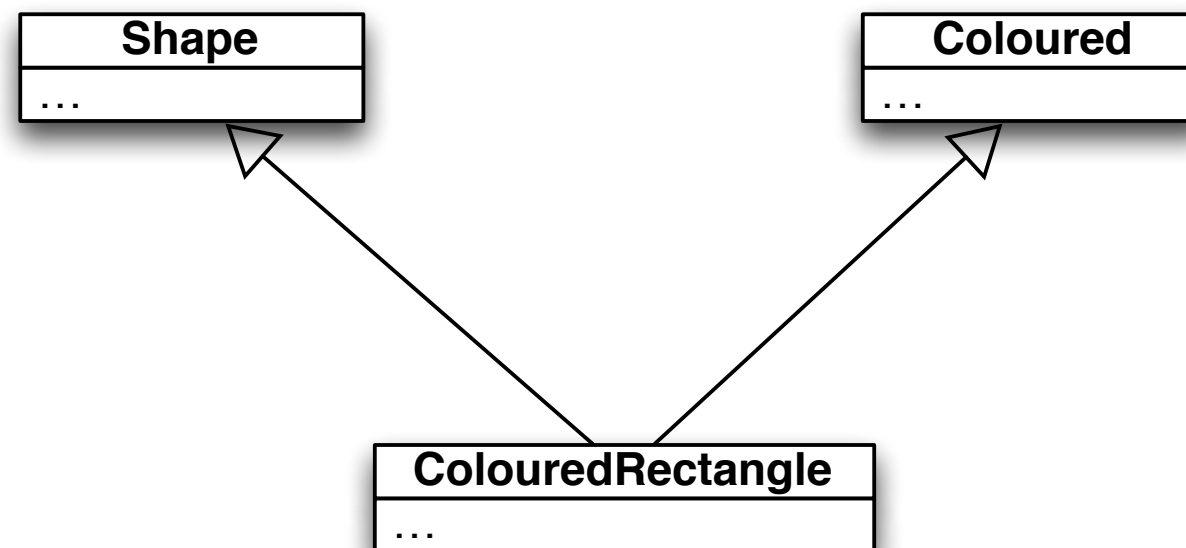
C c = **new** B(); // Ex. C = ColouredShape och B = Square

måste jag göra så att B också ärver C, men B ärver ju redan A!

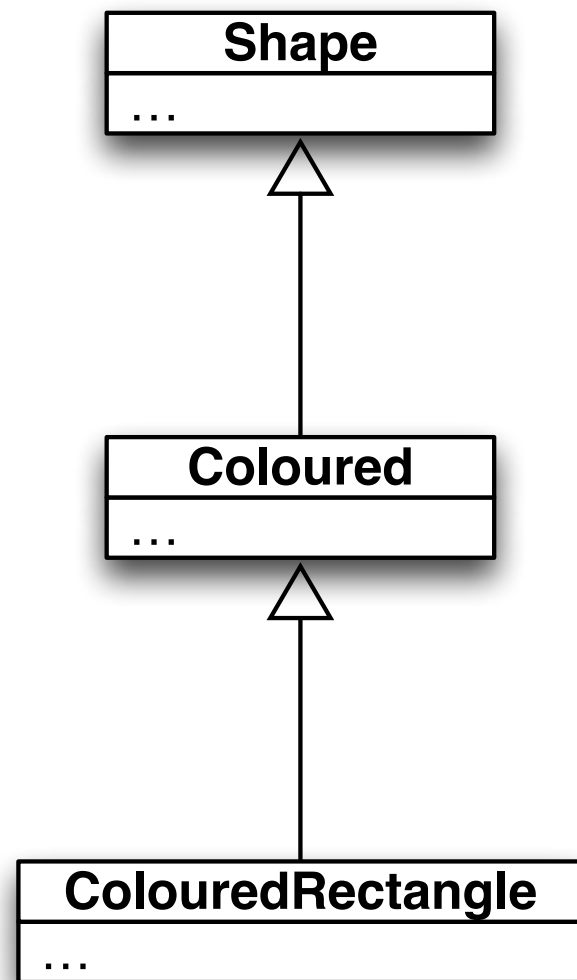

Arv och subtypspolymorfism

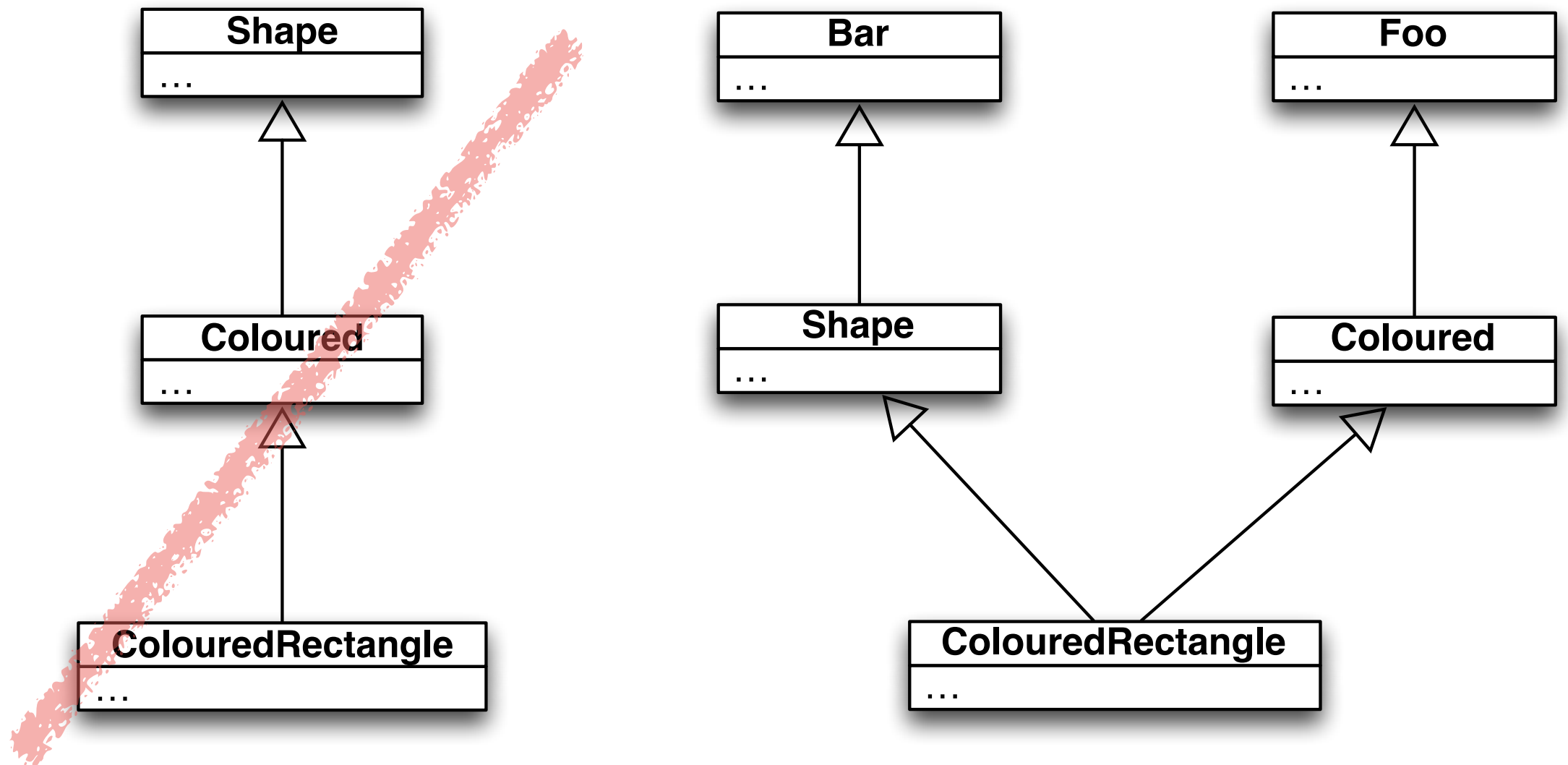
- Multipelt av är **inte** möjligt i Java, dvs. detta går ej:

Möjliga lösningar

Möjliga lösningar

I regel inte möjligt...

Javas föreskrivna lösning: Interface

- Samma styrka som multipelt arv för subtypspolymorfism
- Inga av nackdelarna med multipelt arv
- Exempel:

```
public interface Coloured {  
    public Colour getColour();  
    public void setColour(Colour c);  
    public void paintSameAs(Coloured obj)  
}
```

- (Med multipelt arv ovan avses egentligen multipelt implementationsarv)

Interface

- En specifikation av ett protokoll, d.v.s. ett antal metodsSignaturer

Kan även ses som ett kontrakt

- Exempel:

```
public interface Coloured {  
    public Colour getColour();  
    public void setColour(Colour c);  
    public void paintSameAs(Coloured obj)  
}
```


Multipelt arv mellan interface

- Interface kan ärva av varandra
- Det finns inget "rotinterface" på samma sätt som Object är en rotklass
- Multipelt arv (även från samma klass) är oproblematiskt och därför tillåtet

Dock ej cykler!

- Specialisering (overriding) finns inte eftersom implementationer ej finns i interface

```
interface A extends B { ... }  
interface B {}  
interface C extends A, B { ... }  
interface D extends B, C { ... }
```

OK!

Koppling mellan klasser och interface

- En klass kan *implementera* ett interface

En nominell relation i form av en implements-deklaration in klasshuvudet

```
public class Square implements Coloured {  
    private double R;  
    private double G;  
    private double B;  
    public Colour getColour() { return new Colour(R,G,B); }  
    public void setColour(Colour c) {  
        R = c.getRedComponent();  
        G = c.getGreenComponent();  
        B = c.getBlueComponent();  
    }  
    public void paintSameAs(Coloured obj) {  
        this.setColour(obj.getColour());  
    }  
    ...  
}
```


Koppling mellan klasser och interface

- Varför fungerar följande kod inte?

```
public class Square implements Coloured {  
    private double R;  
    private double G;  
    private double B;  
    ...  
    public void paintSameAs(Coloured obj) {  
        this.R = obj.R;  
        this.G = obj.G;  
        this.B = obj.B;  
    }  
    ...  
}
```

Hur kan vi veta att dessa
fält finns i en Coloured?

Koppling mellan klasser och interface

- Partiell implementation av ett interface

```
public interface Coloured {  
    public Colour getColour();  
    public void setColour(Colour c);  
    public void paintSameAs(Coloured obj);  
}
```

// Saknas!

```
public class Circle implements Coloured {  
    private Point center;  
    private int radius;  
    public Colour getColour() { ... }  
    public void setColour(Colour c) { ... }  
}
```


Koppling mellan klasser och interface

- Partiell implementation av ett interface

```
public interface Coloured {  
    public Colour getColour();  
    public void setColour(Colour c);  
    public void paintSameAs(Coloured obj);  
}
```

// Saknas!

```
public class Circle implements Coloured {  
    private Point center;  
    private int radius;  
    public Colour getColour() { ... }  
    public void setColour(Colour c) { ... }  
}
```

Circle.java:1: Circle is not abstract and does not override abstract method paintSameAs(Coloured) in Coloured

Abstrakta klasser

- Klasser som hjälper till att bygga arvshierarkier och inte är avsedda att instantieras

`new A()`; går ej om A är abstrakt klass

- En klass K kan deklarerars som abstrakt med nyckelordet **abstract**:

`public abstract class K ...`

- En klass K måste deklarerars abstrakt om

K implementerar ett interface partiellt, eller

K har en metod M som är deklarerad abstrakt, eller

K ärver en abstrakt metod M utan att override:a/specialisera den

Interface och subtypspolymorfism

- Att göra Coloured till ett interface löser vårt tidigare problem

Dock måste varje klass själv implementera funktionaliteten — den ärvs ej!

```
public interface Coloured { ... }  
public class Shape { ... }  
public class Square extends Shape implements Coloured { ... }
```

```
Square s = new Square();  
Shape x;  
Coloured c;  
x = s;  
c = s;  
x = c; // Does not compile! Why?  
c = x; // Does not compile! Why?
```


Parametrisk Polymorfism i Java

Parametrisk polymorfism i Java – ”Generics”

- Ibland behöver man skriva kod som fungerar på samma sätt för objekt av flera olika typer – varför är det dåligt att kopiera kod som vi har gjort här?

```
public class IntList {  
    private class Link {  
        Link next;  
        int value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

```
public class Base...List {  
    private class Link {  
        Link next;  
        BaseballPlayer value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

```
public class BooleanList {  
    private class Link {  
        Link next;  
        boolean value;  
    }  
    private Link first;  
}
```


En naiv lösning

- ...och den enda före Java 1.5 (för många många år sedan)
- Hur skiljer sig denna implementation från de på föregående sida?

```
public class List {  
    private class Link {  
        Link next;  
        Object value;  
    }  
    private Link first;  
}
```


Typsäkerhet

```
IntList list1 = new IntList();  
BaseballPlayerList list2 = new BaseballPlayerList();  
BooleanList list3 = new BooleanList();
```

```
int v1 = 7;  
BaseballPlayer v2 = new BaseballPlayer(...);  
boolean v3 = false;
```

```
list1.add(v1); // ok  
list1.add(v2); // does not compile  
list1.add(v3); // does not compile  
list2.add(v1); // does not compile  
list2.add(v2); // ok  
list2.add(v3); // does not compile  
list3.add(v1); // does not compile  
list3.add(v2); // does not compile  
list3.add(v3); // ok
```


En lista av Object kan innehålla allting...

```
List list1 = new List();  
List list2 = new List();  
List list3 = new List();
```

```
int v1 = 7;  
BaseballPlayer v2 = new BaseballPlayer(...);  
boolean v3 = false;
```

```
list1.add(v1); // ok  
list1.add(v2); // compiles, but is it safe?  
list1.add(v3); // compiles, but is it safe?  
list2.add(v1); // compiles, but is it safe?  
list2.add(v2); // ok  
list2.add(v3); // compiles, but is it safe?  
list3.add(v1); // compiles, but is it safe?  
list3.add(v2); // compiles, but is it safe?  
list3.add(v3); // ok
```


Fungerar detta eller ej?

```
List list1 = new List();

int v1 = 7;
BaseballPlayer v2 = new BaseballPlayer(...);
boolean v3 = false;

list1.add(v1); // ok
list1.add(v2); // compiles, but is it safe?
list1.add(v3); // compiles, but is it safe?

int v4 = (int) list1.get(1);
BaseballPlayer v5 = (BaseballPlayer) list1.get(2);
boolean v6 = (boolean) list1.get(3);
```

ClassCastException on line ...

Parametrisk polymorfism

- Introducerades i Java 1.5
- Implementationen något begränsad på grund av bakåtkompatibilitet

```
public class List <ElementType> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        ElementType value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

List<Person>

List<String>

List<Object>

- En klass introducerar en typ
- En parametriskt polymorf klass introducerar en typkonstruktor som kan användas för att skapa typer

Parametriskt polymorfa typer

```
List<Integer> list1 = new List<Integer>();  
List<BaseballPlayer> list2 = new List<BaseballPlayer>();  
List<Boolean> list3 = new List<Boolean>();
```

```
int v1 = 7;  
BaseballPlayer v2 = new BaseballPlayer(...);  
boolean v3 = false;
```

```
list1.add(v1); // ok  
list1.add(v2); // does not compile  
list1.add(v3); // does not compile  
list2.add(v1); // does not compile  
list2.add(v2); // ok  
list2.add(v3); // does not compile  
list3.add(v1); // does not compile  
list3.add(v2); // does not compile  
list3.add(v3); // ok
```


Parametriskt polymorfa typer

```
List<Integer> list1 = new List<Integer>();  
List<BaseballPlayer> list2 = new List<BaseballPlayer>();  
List<Boolean> list3 = new List<Boolean>();
```

```
int v1 = 7;  
BaseballPlayer v2;  
boolean v3;
```

```
list1.add(v1);  
list1.add(v2);  
list1.add(v3);  
list2.add(v1);  
list2.add(v2);  
list2.add(v3);  
list3.add(v1);  
list3.add(v2);  
list3.add(v3); // ok
```

Utvikning: varför Integer och Boolean och inte `int` och `bool`?

Svar: en `int` är en primitiv typ, och Java stöder inte primitiva typargument till typkonstruktorer.

Java konverterar automatiskt mellan primitiver (t.ex. `int`) och deras objektmotsvarigheter (t.ex. `Integer`) varför denna kod fungerar! (Detta kallas för *autoboxing*.)

Att kedja typparametrar

- Om vår lista inte använt en inre klass...

```
public class List {  
    private Link first;  
}  
public class Link {  
    private Link next;  
    private Object value;  
}
```


Att kedja typparametrar

- Om vår lista inte använt en inre klass...

```
public class List {  
    private Link first;  
}  
public class Link {  
    private Link next;  
    private Object value;  
}
```

```
public class List<E> {  
    private Link<E> first;  
}  
public class Link<E> {  
    private Link<E> next;  
    private E value;  
}
```


Att kedja typparametrar

- Om vår lista inte använt en inre klass...

```
public class List {  
    private Link first;  
}  
public class Link {  
    private Link next;  
    private Object value;  
}
```

```
public class List<E> {  
    private Link<E> first;  
}  
public class Link<E> {  
    private Link<E> next;  
    private E value;  
}
```

Parameter

Argument

Parameter

Argument

Användande som typ

Manipulation av objekt av typparameter-typ

- Vad kan man göra med en variabel vars typ är okänd?

Eller – bättre uttryckt – vilken typ har en variabel vars typ är en typparameter?

```
public class List<E> {  
    private Link first;  
    private class Link {  
        Link next;  
        E value;  
        void m() {  
            value.frob(); // kompilerar?  
        }  
    }  
}
```


Rotklassen till undsättning

- Under huven expanderas...

```
public class List<E> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        E value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

- ...till...

```
public class List<E extends Object> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        E value;  
    }  
    private Link first;  
}
```


Rotklassen till undsättning

- En övre gräns (upper bound) för en typparameter låter oss bättre resonera om vad den kan bindas till
- I listan till höger kan E bindas till alla typer som ärver av Object
- Mer specifika typer är också möjliga, som här:
Nu kan man anropa metoder på value som finns i Shape-klassen
- Priset är att List<String> ej längre är möjlig då String inte är en subtyp till Shape

```
public class List<E extends Object> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        E value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

```
public class List<E extends Shape> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        E value;  
    }  
    private Link first;  
}
```


En ”svag” implementation

- Under huven kompileras...

```
public class List<ElementType> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        ElementType value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

- ...ned till...

```
public class List {  
    private class Link {  
        Link next;  
        Object value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

Detta förklarar varför vi inte kunde binda ElementType till `int` förut – eftersom en `int` inte är ett `Object`.

...och med explicita övre gränser

- Under huven kompileras...

```
public class List<E extends Shape> {  
    private class Link {  
        Link next;  
        E value;  
    }  
    private Link first;  
}
```

- ...ned till...

```
public class List {  
    private class Link {  
        Link next;  
        Shape value;  
    }  
    private Link first;  
}
```


En ”svag” implementation

- Under huven kompileras...

```
List<Integer> list1 = new List<Integer>();  
int v1 = 7;  
boolean v3 = false;
```

```
list1.add(v1); // ok  
list1.add(v3); // does not compile
```

- ...ned till...

Detta är fortfarande typsäkert eftersom all interaktion med listan skyddas av (Integer)-omvandlingar!

```
List list1 = new List();  
int v1 = 7;  
boolean v3 = false;
```

```
list1.add((Integer) v1); // ok  
list1.add((Integer) v3); // does not compile
```


Man kan binda typparametrar ”överallt”

```
public class StringList extends List<String> { }  
  
public class Foo {  
    public List<Boolean> getBar() { ... }  
}
```


Titta också på...

- Screencasten om parametrisk polymorfism
- Titta på hur parametrisk polymorfism används i Javas standardbibliotek
- Notera användanden som t.ex.

`Comparable<K>`

`Class<K>`

etc.

- Varför det kan vara problematiskt att ge inre klasser (i motsats till nästlande klasser) typparametrar istället för att bara använda den omslutande klassens typparametrar

Undantagshantering

Undantagshantering

- När något går fel i Java *genereras* och *kastas* ett *undantag*
- Ett undantagsobjekt beskriver

Typen av fel

Var i programmet felet uppstod

Vägen programmet tagit för att komma till felet i form av en stacktrace

- När ett undantag kastas avbryts exekveringen

Kontrollen flyttas till *närmast omslutande undantagshanterare* för denna typ av fel

Om det inte finns en sådan termineras programmet

- Undantagshanterare implementeras med hjälp av den s.k. *try-catch-satsen*

Att generera och kasta ett undantag

- En mängd fördefinierade undantag finns i Javas standardbibliotek:

RuntimeException, IllegalArgumentException, ArrayIndexOutOfBoundsException, ArithmeticException, ClassCastException, ...

- Dessa är vanliga klasser – att generera ett undantag = instantiering

new RuntimeException();

new IllegalArgumentException(); etc.

- Att kasta ett undantag görs med nyckelordet **throw** – normalt bakas generering och kastande av undantag ihop:

throw new RuntimeException();

- ...men även throw x; om x är en variabel som innehåller ett undantag

Att definiera egna undantag

- Lämpligt att göra i klasser för att förenkla felhantering

Koden nedan definierar ett nytt undantag genom att ärva av undantagsklassen `Exception` som sedan kan kastas som vanligt

```
/**
 * @author Tobias Wrigstad (tobias.wrigstad@it.uu.se)
 * @date 2013-10-20
 */
public class DuplicateElementException extends Exception {
    public DuplicateElementException(String msg) { super(msg); }
}
```

```
throw new DuplicateElementException("Element "
    + e.toString() + " already in the set");
```


Felhanterare: try-catch-(finally)

- Följande kod installerar en felhanterare för all kod som körs i ... – även sådan som är i anropade metoder

```
try {  
    ... // code that could fail  
} catch(ExceptionType1 e) {  
    // code to handle this type of failure  
} catch(ExceptionType2 e) {  
    // code to handle this type of failure  
} finally {  
    // code to always run -- fail or nofail  
}
```


Vad skrivs ut när example() körs?

```
void bar() { int stupid = 1/0; }

void foo() { bar(); System.out.println("!!!"); }

void example() {
    try {
        foo();
    } catch(ArithmeticException e) {
        System.err.println("Do something");
    } catch(Exception e) {
        System.err.println("Do something else");
    } finally {
        System.err.println("Grr arrrgh");
    }
}
```

!!! skrivs
aldrig ut!

Vad skrivs ut när `example()` körs?

```
void bar() { int stupid = 1/0; }

void foo() { bar(); }

void example() {
    try {
        foo();
    } catch(ArithmeticException e) {
        System.err.println("Do something");
    } catch(Exception e) {
        System.err.println("Do something else");
    } finally {
        System.err.println("Grr arrrgh");
    }
}
```


Varför går följande kod inte att kompilera?

Test.java:15: exception java.lang.ArithmeticException has already been caught
} catch(ArithmeticException e) {

void foo() { bar(); }

```
void example() {  
    try {  
        foo();  
    } catch(Exception e) {  
        System.err.println("Do something else");  
    } catch(ArithmeticException e) {  
        System.err.println("Do something");  
    } finally {  
        System.err.println("Grr arrrgh");  
    }  
}
```


Titta också på...

- Screencasten om undantagshantering och programmet ExceptionDemo i kursrepot
- Vilka typer av fördefinierade undantag som finns i Javas standardbibliotek
- Skillnaden mellan kontrollerade och okontrollerade undantag (tas bl.a. upp i screencasten ovan; på eng. checked/unchecked exceptions)
- Varför det är problematiskt att använda inre klasser (i motsats till nästlande klasser) för att definiera undantag

